Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 22. května 2025[1]

Spojené věci C-416/24 a C-417/24

On Air Media Professionals SRL
proti
Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (C-416/24)
a
Different Media SRL
proti
Ministerul Antreprenoriatului și Turismului – Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – Atragere de Investiții și Promovarea Exportului Iași (C-417/24)

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Curtea de Apel Bacău (odvolací soud v Bacău, Rumunsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Státní podpory – Nařízení (EU) č. 651/2014 – Vynětí některých kategorií podpor slučitelných s vnitřním trhem – Chyba v překladu v rumunském znění – Právní účinky nařízení, kterým se tato chyba opravuje – Možnost navrácení podpory, která byla poskytnuta před opravou na základě znění nařízení obsahujícího uvedenou chybu“

I. Úvod

1. Jaký je osud opatření podpory poskytnutých členským státem na základě nesprávného jazykového znění nařízení Evropské komise, které však bylo řádně zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*? To je otázka, kterou má Soudní dvůr v podstatě zodpovědět v projednávané věci, v níž Rumunsko poskytlo na základě rumunského znění nařízení (EU) č. 651/2014[2] (dále jen „GBER“) určité podpory podnikům, které na ně neměly mít nárok.

2. Soudní dvůr je dotázán, zda je v takové situaci členský stát povinen takovou podporu zpětně vymáhat, a je vyzván, aby objasnil dosah různých zásad týkajících se zveřejňování a uplatňování unijního práva s ohledem na jazykový režim Evropské unie.

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[2] – Nařízení Komise ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 187, s. 1, oprava Úř. věst. 2016, L 74, s. 50).

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. GBER

3. Bod 14 odůvodnění GBER uvádí:

„Z oblasti působnosti tohoto nařízení by měla být vyňata podpora poskytnutá podnikům v obtížích, neboť takováto podpora by se měla posuzovat podle pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ze dne 1. října 2004, jejichž platnost byla prodloužena sdělením Komise o prodloužení používání pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ze dne 1. října 2004, nebo podle pokynů, které je nahradí, tak aby se zamezilo jejich obcházení; výjimku představují režimy podpory na náhradu škod způsobených některými přírodními pohromami. V zájmu právní jistoty je vhodné stanovit jednoznačná kritéria, která nevyžadují posouzení všech zvláštních aspektů situace určitého podniku k tomu, aby bylo stanoveno, zda se dotyčný podnik považuje pro účely tohoto nařízení za podnik v obtížích.“

4. Článek 1 odst. 4 písm. c) tohoto nařízení, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„Toto nařízení se nepoužije na:

[…]

c) podporu určenou podnikům v obtížích, s výjimkou režimů podpory na náhradu škod způsobených některými přírodními pohromami.“

5. Článek 2 uvedeného nařízení, nadepsaný „Definice“, v bodě 18 písm. a) první větě stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se použijí následující definice:

[…]

18. ‚podnikem v obtížích‘ se rozumí podnik, v jehož případě nastane alespoň jedna z následujících okolností:

a) V případě společnosti s ručením omezeným (která není [malým nebo středním podnikem], jenž existuje po dobu kratší tří let, nebo – pro účely způsobilosti pro rizikové financování – která není malým nebo středním podnikem do sedmi let od jeho prvního komerčního prodeje, jenž je na základě hloubkové kontroly provedené vybraným finančním zprostředkovatelem způsobilý pro investice v oblasti rizikového financování), kde v důsledku kumulace ztrát došlo ke ztrátě více než poloviny upsaného základního kapitálu […]“ [3]

[3] – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

6. Pokud jde o toto ustanovení, slovní spojení „jenž existuje *po dobu kratší* tří let“ bylo v rumunském znění přeloženo jako „jenž existuje po dobu *nejméně* tří let“ [4].

2. Nařízení (EU) 2021/452

7. Body 1 a 2 odůvodnění nařízení (EU) 2021/452 [5] (dále jen „opravné nařízení“) uvádějí:

„(1) rumunské znění [GBER] obsahuje chyby v čl. 2 bodě 18 písm. a) první větě a čl. 2 bodě 18 písm. b) první větě, které mění význam ustanovení.

(2) Rumunské znění [GBER] by proto mělo být odpovídajícím způsobem opraveno. Ostatní jazyková znění nejsou dotčena.“

8. Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„[GBER] se opravuje takto:

1. V článku 2 bodě 18 písm. a) se první věta nahrazuje tímto zněním: ‚V případě společnosti s ručením omezeným (která není malým nebo středním podnikem, jenž existuje po dobu kratší tří let nebo – pro účely způsobilosti pro rizikové financování – která není malým nebo středním podnikem do sedmi let od prvního komerčního prodeje, jenž je na základě hloubkové kontroly provedené vybraným finančním zprostředkovatelem způsobilý pro investice v oblasti rizikového financování), kde v důsledku kumulace ztrát došlo ke ztrátě více než poloviny upsaného základního kapitálu‘.

[…]“ (*neoficiální překlad*)

9. Článek 2 uvedeného nařízení stanoví:

„Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v [Úředním věstníku].“

3. Rozhodnutí C(2020) 5949 final

10. Rozhodnutím C(2020) 5949 final [6] schválila Komise režim státních podpor nazvaný „Podpora malým a středním podnikům a velkým podnikům na překonání hospodářské krize způsobené pandemií covidu-19“ (*neoficiální překlad*) (dále jen „režim podpor, o který se jedná ve věci v původním řízení“), který jí Rumunsko oznámilo dne 20. srpna 2020.

4 – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

5 – Nařízení Komise ze dne 15. března 2021, kterým se opravuje rumunské znění nařízení (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2021, L 89, s. 1).

6 – Rozhodnutí ze dne 27. srpna 2020 o státní podpoře SA.58166 (2020/N) – Rumunsko – Covid-19: Podpora malým a středním podnikům a velkým podnikům na překonání hospodářské krize způsobené pandemií covidu-19 (Úř. věst. 2020, C 302, s. 1).

11. Body 16 a 47 odůvodnění tohoto rozhodnutí uvádějí:

„16. Do 31. prosince 2019 nesmí být v rámci tohoto opatření poskytnuta žádná podpora podnikům v obtížích ve smyslu obecného nařízení o blokových výjimkách (‚GBER‘), nařízení o blokových výjimkách v oblasti zemědělství (‚ABER‘)[7] nebo nařízení o blokových výjimkách v oblasti rybolovu a akvakultury (‚FIBER‘)[8].

[…]

47. Komise má proto za to, že opatření je nezbytné, vhodné a přiměřené k nápravě vážného narušení hospodářství členského státu a splňuje všechny podmínky dočasného rámce. Zejména:

[…]

- Podporu v rámci tohoto opatření nelze poskytnout podnikům, které byly v obtížích již ke dni 31. prosince 2019 (viz bod 16 odůvodnění). Opatření je proto v souladu s bodem 22 písm. c) dočasného rámce.

[…]“ (neoficiální překlad)

B. Rumunské právo

1. OUG č. 130/2020

12. Článek 4 odst. 1 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene [mimořádné nařízení vlády č. 130 o některých opatřeních k poskytování finanční podpory prostřednictvím nevratných externích peněžních prostředků, která se týkají Operačního programu pro konkurenceschopnost 2014–2020, v souvislosti s krizí způsobenou pandemií covid-19, jakož i dalších opatření v oblasti evropských fondů); ze dne 31. července 2020[9] (dále jen „OUG č. 130/2020“), stanoví:

„Mikrodotace mají hodnotu 2 000 eur a poskytují se pouze jednorázově, a to formou jednorázové částky, v souladu s čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 [Úř. věst. 2013, L 347, s. 289], ve znění změn, a čl. 67 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti

7 – Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 193, s. 1).

8 – Nařízení Komise (EU) č. 1388/2014 ze dne 16. prosince 2014, kterým se určité kategorie podpory pro podniky působící v oblasti produkce, zpracování a uvádění produktů rybolovu a akvakultury na trh prohlašují za slučitelné s vnitřním trhem podle článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2014, L 369, s. 37).

9 – *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 705, ze dne 6. srpna 2020.

a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 [Úř. věst. 2013, L 347, s. 320].“

13. Podle článku 6 OUG č. 130/2020 se mikrodotace stanovené v čl. 4 odst. 1 tohoto mimořádného nařízení vlády poskytují na základě smlouvy o státní podpoře příjemcům, kteří kumulativně splňují následující podmínky: a) vykonávají běžnou/provozní činnost po dobu nejméně jednoho kalendářního roku před datem podání žádosti o financování, s výjimkou fyzických osob s příslušným oprávněním/samostatných lékařských praxí, u nichž mohlo dojít k zahájení činnosti nejpozději dne 1. února 2020; b) v účetním období předcházejícím podání žádosti o financování dosáhly obratu ve výši alespoň ekvivalentu 5 000 eur v rumunských lei (RON) ke dni podání žádosti o financování, s výjimkou příjemců státní podpory podle čl. 5 odst. 1 písm. a), příjemců, kteří byli založeni v roce 2019, s obratem nižším než 5 000 eur, u nichž se minimální výše obratu vypočítá vynásobením počtu celých měsíců činnosti v roce 2019 částkou 415 eur, a příjemců státní podpory podle čl. 5 odst. 1 písm. b) a c); c) zachovají činnost po dobu nejméně šesti měsíců od poskytnutí podpory ve formě mikrodotací.

14. Článek 32 odst. 1 OUG č. 130/2020 stanoví, že pravidla pro poskytování státní podpory jsou stanovena v rámci režimu státní podpory – Podpora pro malé a střední podniky, která podléhá stanovisku Komise, a v odst. 2 se uvádí, že změna a/nebo doplnění režimu státní podpory – Podpora pro malé a střední podniky nabývá účinnosti dnem, kdy Komise oznámí rozhodnutí o schválení.

2. Vyhláška č. 1060/2857/2020

15. Článek 3 přílohy Ordinul nr. 1060/2857/2020 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat – Sprijin pentru IMM-uri în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia de COVID-19 (vyhláška č. 1060/2857/2020 o schválení režimu státní podpory – Podpora malým a středním podnikům na překonání hospodářské a finanční krize způsobené pandemií covid-19) ze dne 8. září 2020[10] (dále jen „vyhláška č. 1060/2857/2020“), kterou vydalo Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (ministerstvo hospodářství, energetiky a obchodu, Rumunsko) a Ministerul Fondurilor Europene (ministerstvo pro evropské fondy, Rumunsko), obsahuje zejména následující definici:

„[…]

3.6 ‚Podniky v obtížích‘ – v souladu s čl. 2 bodem 18 [GBER] se má za to, že podnik je v obtížích v následujících situacích: i) v případě společností s ručením omezeným (která není malým nebo středním podnikem a jež existuje po dobu nejméně tří let), pokud v důsledku kumulace ztrát došlo ke ztrátě více než poloviny upsaného základního kapitálu. Tak je tomu v případě, kdy je výsledek odečtení kumulovaných ztrát od rezerv (a všech dalších prvků, jež se obecně považují za kapitál společnosti) záporný a překračuje polovinu upsaného základního kapitálu. Pro účely tohoto ustanovení se za ‚společnost s ručením omezeným‘ považují zejména formy podniků uvedené v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU[11] a ‚základní kapitál‘ zahrnuje případně jakékoli emisní ážio […]“

10 – *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 835 ze dne 11. září 2020.

11 – Směrnice ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. 2013, L 182, s. 19).

16. Podle bodu 6.19 této přílohy jsou obecná kritéria způsobilosti pro získání financování v rámci opatření tohoto režimu státní podpory následující: a) příjemci se ke dni 31. prosince 2019 nenacházejí v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 18 GBER; b) nebylo proti nim vydáno ani vykonáno rozhodnutí o navrácení státní podpory; c) nepodléhají vyrovnání s věřiteli, ani nejsou v likvidaci, insolvenčním nebo úpadkovém řízení.

3. Vyhláška č. 2989/2020

17. Bod 8.11 Ordinul nr. 2989/2020 privind aprobarea Procedurii de implementare a măsurii „Microgranturi acordate din fonduri externe nerambursabile“ din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014 – 2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene (vyhláška č. 2989/2020 o schválení postupu pro provádění opatření „Mikrodotace poskytované prostřednictvím nevratných externích peněžních prostředků“ v rámci režimu státní podpory zavedeného OUG č. 130/2020) ze dne 30. září 2020 [12] v podstatě stanoví, že státní podpora bude navrácena v plné výši, pokud se na základě kontrol provedených po podpisu smluv o financování zjistí, že příjemce nespadá do kategorie způsobilých příjemců stanovených v OUG č. 130/2020.

III. Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

18. Dne 20. srpna 2020 oznámilo Rumunsko Komisi režim podpor, o který se jedná ve věci v původním řízení. Komise schválila tento režim podpor rozhodnutím C(2020) 5949 final.

19. Podle bodu 16 odůvodnění tohoto rozhodnutí nemohla být na základě schváleného režimu státní podpora poskytnuta podnikům, které byly ke dni 31. prosince 2019 v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 18 GBER. Jak vyplývá z bodu 47 odůvodnění uvedeného rozhodnutí, jednalo se o jednu z podmínek stanovených Komisí k tomu, aby mohla prohlásit režim podpory za nezbytný, vhodný a přiměřený, a tudíž slučitelný s vnitřním trhem.

20. Po oznámení rozhodnutí C(2020) 5949 final byl režim podpory, o který se jedná ve věci v původním řízení, zaveden vyhláškou č. 1060/2857/2020.

21. Článek 4 odst. 1 této vyhlášky stanovil poskytnutí podpory v maximální výši 2 000 eur na příjemce pro určité kategorie malých a středních podniků.

22. V souladu s rozhodnutím C(2020) 5949 final bylo jedním z obecných kritérií způsobilosti, které musí splňovat příjemci žádající o financování podle bodu 6.19 přílohy uvedené vyhlášky, aby ke dni 31. prosince 2019 nebyli v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 18 GBER. Definice „podniku v obtížích“ uvedená v tomto článku byla připomenuta v bodě 3.6 písm. i) této přílohy a ze své působnosti vylučovala malé a střední podniky, „jež existují po dobu nejméně tří let“.

[12] – *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 902 ze dne 5. října 2020.

23. V rámci režimu podpory, o který se jedná ve věci v původním řízení, uzavřely On Air Media Professionals a Different Media, společnosti s ručením omezeným založené podle rumunského práva, dne 10. prosince 2020 smlouvy o financování, na jejichž základě každá z nich obdržela mikrodotaci ve výši 9 679 RON (přibližně 1 945 eur), která jim měla pomoci překonat hospodářskou krizi způsobenou pandemií covidu-19.

24. Každá z těchto mikrodotací byla následně předmětem rozhodnutí o navrácení státní podpory ze dne 8. listopadu a 18. října 2022. Rumunské orgány měly za to, že žalobkyně v původním řízení nesplňovaly jednu ze zákonných podmínek pro získání dotčené podpory, jelikož ke dni 31. prosince 2019 byly „podniky v obtížích“ ve smyslu bodu 3.6 písm. i) přílohy vyhlášky č. 1060/2857/2020, neboť kapitálové ztráty vykázané těmito společnostmi k tomuto datu značně převyšovaly jejich upsaný základní kapitál.

25. Žalobkyně v původním řízení podaly proti těmto rozhodnutím žaloby k Tribunalul Neamț (soud prvního stupně v Neamțu, Rumunsko). Tvrdily, že splňují všechny podmínky stanovené pro získání mikrodotací, a zejména že nenaplňují znaky podniků v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 18 GBER. Podle nich totiž tato ustanovení vylučují z kategorie „podniků v obtížích“ „malé a střední podniky, jež existují po dobu nejméně tří let“. Žalobkyně přitom ke dni uzavření smlouvy o financování existovaly již třináct, resp. osmnáct let.

26. Tribunalul Neamț (soud prvního stupně v Neamțu) tyto žaloby zamítl. Tento soud vycházel ze skutečnosti, že rumunské znění GBER bylo po poskytnutí podpory opraveno opravným nařízením, které stanovilo, že pouze malé a střední podniky, jež existují po dobu kratší tří let, a nikoli, jako v původním znění, malé a střední podniky, jež existují po dobu *nejméně* tří let, nespadají do působnosti pojmu „podniky v obtížích“, a jsou tedy způsobilé pro dotčenou podporu.

27. Tento soud měl za to, že opravné nařízení nezměnilo GBER, ale opravilo jeho znění v rumunském jazyce, neboť původní znění v anglickém jazyce odkazovalo od svého přijetí na podniky, „jež existují po dobu *kratší* tří let“. V důsledku toho uplatnil čl. 2 bod 18 GBER ve znění opravného nařízení a konstatoval, že žalobkyně v původním řízení ke dni podání svých žádostí nesplňovaly všechna kritéria způsobilosti.

28. Žalobkyně v původním řízení podaly kasační opravné prostředky ke Curtea de Apel Bacău (odvolací soud v Bacău, Rumunsko), který je předkládajícím soudem.

29. Žalobkyně zaprvé tvrdí, že základem pro rozhodnutí o navrácení je změna zavedená opravným nařízením, k níž došlo v březnu 2021, tedy více než tři měsíce po podpisu smlouvy a více než dva měsíce po využití dotací na nákup zařízení nezbytného pro podniky. Z toho důvodu soudu prvního stupně vytýkají, že toto ustanovení uplatnil se zpětnou účinností.

30. Zadruhé žalobkyně v původním řízení zpochybňují pojem „původní znění nařízení“, který je uveden v odůvodnění rozsudku vydaného v prvním stupni. Mají za to, že tento pojem postrádá právní základ, jelikož rumunština je jedním z úředních jazyků Unie stejně jako kterýkoli z ostatních 23 jazyků.

31. Zatřetí uvádějí, že ke dni podpisu smlouvy o financování bylo rumunské znění GBER v platnosti beze změny již více než šest let a znění tohoto nařízení bylo zcela v souladu se všemi ostatními relevantními normativními akty v projednávané věci, zejména s vyhláškou č. 1060/2857/2020, která obsahovala totožné znění. Za těchto podmínek tvrdí, že podaly žádost o státní podporu, podepsaly smlouvu o financování a splnily ji v dobré víře.

32. Předkládající soud má za to, že musí rozhodnout o otázce, zda přijetí nařízení, a sice opravného nařízení, kterým se opravuje úřední znění unijního nařízení v určitém jazyce, má za následek použití opraveného znění se zpětnou účinností od vstupu původního nařízení v platnost, nebo zda vyvolává účinky až od vstupu opravného nařízení v platnost.

33. Klade si rovněž otázku, zda zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání brání navrácení státní podpory poskytnuté v souladu s podmínkami původně uvedenými v rumunském znění v takovém kontextu, jako je kontext projednávané věci.

34. Nakonec uvádí, že vnitrostátní judikatura není v těchto otázkách jednotná.

35. Za těchto podmínek se Curtea de Apel Bacău (odvolací soud v Bacău) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má přijetí nařízení, kterým se opravuje rumunské úřední znění unijního nařízení, konkrétně [opravné nařízení], za následek uplatnění opraveného znění se zpětnou účinností, a to od vstupu původního nařízení v platnost, anebo má účinky pouze do budoucna po vstupu opravného nařízení v platnost, a to v případě, že vnitrostátní orgány poskytly státní podporu v souladu s podmínkami upravenými v původním rumunském jazykovém znění [GBER] a po vstupu [opravného nařízení] v platnost požádaly o navrácení poskytnuté státní podpory?

2) Znamená rovnocennost jazykových znění unijního nařízení, že vnitrostátní orgány členského státu se mohou vůči příjemci státní podpory poskytnuté podle původního rumunského znění [GBER] dovolávat ustanovení [opravného nařízení] za účelem vymáhání navrácení státní podpory, ačkoli příjemce podpory nijak nepochybil?

3) Musí být unijní právo a zejména zásady ochrany legitimního očekávání a právní jistoty vykládány v tom smyslu, že brání navrácení státní podpory poskytnuté za podmínek původně stanovených v rumunském znění, které však v jiných jazykových zněních [GBER] neexistovaly, přičemž k opravě došlo [opravným nařízením] také v rumunském jazykovém znění po poskytnutí státní podpory?“

36. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 22. července 2024 byly věci C-416/24 a C-417/24 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení i pro účely rozsudku.

37. Komise předložila písemné vyjádření. Jednání se nekonalo.

IV. Analýza

A. Úvodní poznámky

38. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda má opravné nařízení za následek použití opraveného jazykového znění se zpětnou účinností ode dne vstupu GBER, které opravuje, v platnost, nebo zda vyvolává účinky pouze do budoucna.

39. Podstatou druhé předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda zásada rovnocennosti jazykových znění umožňuje členskému státu dovolávat se vůči příjemci státní podpory, která byla poskytnuta na základě chybného jazykového znění GBER, znění GBER opraveného opravným nařízením, a to za účelem vymáhání navrácení této podpory.

40. Konečně podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda lze zásady ochrany legitimního očekávání a právní jistoty vykládat v tom smyslu, že umožňují příjemci státní podpory poskytnuté na základě chybného jazykového znění GBER vyhnout se povinnosti navrácení dotčené podpory.

41. Podle mého názoru je první otázka zásadní a jejím cílem je určit časové účinky opravného nařízení, které opravuje chybu v překladu GBER. Druhá a třetí otázka se týkají praktických důsledků takového opravného nařízení, pokud jde o opatření podpory, jež byla poskytnuta na základě chybného znění, které opravné nařízení opravilo. Jinými slovy, předmětem obou otázek je otázka působnosti takového opravného nařízení, kterou lze zcela určit pouze zkoumáním možnosti jak členského státu, jehož úředním jazykem je jazyk chybného znění GBER, tak jednotlivců, dovolávat se opravy obsažené v tomto opravném nařízení, a od jakého okamžiku.

42. Za těchto podmínek považuji za vhodné posoudit nejprve první předběžnou otázku a poté společně analyzovat druhou a třetí předběžnou otázku.

B. K první předběžné otázce

43. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být opravné nařízení vykládáno v tom smyslu, že se použije se zpětnou účinností ode dne vstupu GBER v platnost.

44. Komise v tomto ohledu uvádí, že opravné nařízení v článku 2 stanoví, že vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku. Uvedené nařízení má tedy účinky pouze do budoucna. To však neznamená, že by se na období mezi vstupem původního aktu v platnost a vstupem opravného aktu v platnost měla uplatnit rozdílná pravidla v závislosti na dotčeném jazykovém znění, neboť by to narušilo jednotný výklad a uplatňování unijního práva.

45. I když se postoj Komise na první pohled jeví jako poněkud složitý, vyplývá to podle mého názoru ze skutečnosti, že není snadné jednoznačně odpovědět na otázku časových účinků opravného nařízení, jehož cílem je opravit chybu v překladu v jazykového znění GBER, bez podrobnější analýzy zásad, kterými se řídí zveřejňování aktů sekundárního práva v Unii a z toho vyplývající uplatňování, zejména s ohledem na specifičnost jazykového režimu Unie [13].

46. Považuji tedy za užitečné krátce připomenout tyto zásady [14], jakož i související judikaturu, a teprve poté zkoumat otázku časových účinků takového nařízení, jako je opravné nařízení, o které se jedná ve věci v původním řízení, jehož cílem je opravit chybu v překladu v původním nařízení.

1. Zásady týkající se zveřejňování aktů unijního práva a jejich následného uplatňování

47. Nejprve je třeba uvést, že nezbytnost zveřejnění aktů unijního práva vyplývá ze samotného znění Smlouvy o FEU. Jak zdůrazňuje Soudní dvůr, z ustanovení článku 297 SFEU vyplývá, že nařízení může vyvolávat právní účinky, pouze pokud bylo vyhlášeno v Úředním věstníku [15].

[13] – Připomínám, že Unie má 24 úředních jazyků a její jazykový režim je definován nařízením č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 1958, L 17, s. 385; Zvl. vyd. 01/01, s. 5).

[14] – Pro podrobnou analýzu těchto zásad viz Bobek, M., „The Binding Force of Babel: the Enforcement of EC Law Unpublished in the Languages of the New Member States“, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, sv. 9, 2006–2007, jakož i Kalėda S. L., *Przejęcie prawa wspólnotowego przez nowe państwo członkowskie: zagadnienia przejściowe i międzyczasowe*, WPiPG, Varšava, 2003.

[15] – Rozsudek ze dne 11. prosince 2007, Skoma-Lux (C-161/06, EU:C:2007:773, bod 33).

48. Tento požadavek zveřejnění logicky vyplývá, kromě samotného znění Smluv, ze zásady právní jistoty, která vyžaduje, aby unijní právní úprava umožnila dotčeným osobám seznámit se přesně s rozsahem povinností, které jim ukládá [16].

49. Dále, i když je nezbytnost zveřejnit akt z důvodu právní jistoty imperativem společným všem právním systémům členských států, je ve vztahu k unijnímu právu vyjádřena zvláštním způsobem, a to vzhledem k jazykovému kontextu, v němž má být toto právo uplatňováno.

50. Smlouvy stanoví, že znění v každém z úředních jazyků je stejně závazné, zatímco nařízení č. 1 stanoví, že nařízení se sepisují v úředních jazycích. Podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být mimoto všem jazykovým zněním unijního aktu v zásadě přiznána stejná hodnota [17]. Tato zásada rovnocennosti jazykových znění spojená s právní jistotou tedy znamená, že v případě členského státu, jehož jazyk je úředním jazykem Unie, je třeba řádné vyhlášení nařízení chápat jako vyhlášení tohoto aktu v uvedeném jazyce v Úředním věstníku [18] a toto řádné zveřejnění je mimoto podmínkou uplatnitelnosti daného aktu vůči fyzickým a právnickým osobám [19].

51. Vedle zajištění právní jistoty umožňuje tato zásada zajistit jednotný výklad a uplatňování unijního práva, neboť z ní vyplývá, že každé jazykové znění téhož právního předpisu zveřejněné v Úředním věstníku má v každém členském státě stejný význam a jednomu jazykovému znění ustanovení unijního práva nemůže být přiznána přednostní povaha ve vztahu k jiným jazykovým zněním [20]. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že rovnocennost jazykových znění vzhledem k tomu, že umožňuje jednotné uplatňování a výklad unijního práva, rovněž znamená, že v případě existence rozdílů mezi různými jazykovými zněními určitého ustanovení musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí [21].

52. Konečně, jak jsem již uvedl, vzhledem k tomu, že zveřejnění aktu unijního práva je podmínkou pro to, aby tento akt vyvolal právní účinky, umožňuje také zpravidla určit okamžik vstupu těchto účinků v platnost. Článek 297 SFEU totiž stanoví, že akty unijního práva vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.

53. Soudní dvůr nicméně připouští určitou míru flexibility, pokud jde o nabytí účinnosti aktu unijního práva v souvislosti s jeho zveřejněním. Soudní dvůr rozhodl, že hmotněprávní unijní pravidla musí být za účelem dodržení zásad právní jistoty a legitimního očekávání vykládána tak, že se vztahují na situace završené před vstupem v platnost pouze tehdy, když z jejich znění, cíle nebo struktury jasně vyplývá, že jim takový účinek musí být přiznán [22].

16 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2007, Skoma-Lux (C-161/06, EU:C:2007:773, bod 38).

17 – Rozsudek ze dne 20. listopadu 2003, Kyocera (C-152/01, EU:C:2003:623, bod 32), a rozsudek ze dne 15. června 2023, Saint-Louis Sucre (Uznání organizace producentů) (C-183/22, EU:C:2023:486, bod 28).

18 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2007, Skoma-Lux (C-161/06, EU:C:2007:773, bod 34).

19 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2007, Skoma-Lux (C-161/06, EU:C:2007:773, bod 37).

20 – Rozsudky ze dne 28. listopadu 2024, Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, bod 42), jakož i ze dne 14. prosince 2023, Rivière a další v. Parlament (C-767/21 P, EU:C:2023:987, bod 47).

21 – Rozsudky ze dne 13. února 2025, Verbraucherzentrale Berlin (Pojem „Počáteční smluvní období“) (C-612/23, EU:C:2025:82, bod 31), a ze dne 28. listopadu 2024, Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, bod 42).

22 – Rozsudky ze dne 22. června 2022, Volvo a DAF Trucks (C-267/20, EU:C:2022:494, bod 31), a ze dne 21. prosince 2021, Skarb Państwa (Krytí z pojištění motorových vozidel) (C-428/20, EU:C:2021:1043, bod 33). Viz rovněž rozsudek ze dne 30. dubna 2019, Itálie v. Rada (Rybolovné kvóty pro lov mečouna obecného) (C-611/17, EU:C:2019:332, bod 106).

54. Jinými slovy, zásada zákazu zpětné účinnosti aktu unijního práva zůstává zachována, přičemž jeho účinky jsou podmíněny jeho zveřejněním v Úředním věstníku. V určitých výjimečných případech a za podmínek striktně vymezených judikaturou může být však přípustné, aby akt unijního práva vyvolával právní účinky v době před svým zveřejněním.

2. Časové účinky opravného nařízení

55. Připomínám, že v projednávané věci je cílem opravného nařízení opravit chybu v překladu v rumunském znění GBER, pokud jde o vymezení okruhu možných příjemců určitých státních podpor. Jinými slovy, chyba v překladu způsobila chybu v obsahu dotčeného ustanovení, ačkoli tato chyba na první pohled nevedla k žádným obtížím při výkladu tohoto ustanovení, neboť jeho znění, ač chybné, je jasné.

56. Opravné nařízení tedy umožňuje sladit rumunské znění GBER s ostatními jazykovými zněními a opravit z toho vyplývající věcnou chybu.

57. Je tedy třeba určit, zda je třeba mít za to, že tato oprava vyvolává účinky pouze do budoucna poté, co vstoupila v platnost, nebo zda může být vykládána v tom smyslu, že rumunské znění GBER musí být vykládáno v opraveném znění od vstupu GBER v platnost, a tedy před vstupem opravného nařízení v platnost.

58. Jak uvádí Komise, opravné nařízení v článku 2 stanoví datum svého vstupu v platnost, které stanoví na dvacátý den po vyhlášení v Úředním věstníku. Jak jsem však zdůraznil [23], judikatura Soudního dvora připouští, že okamžik vstupu aktu v platnost se nemusí nutně shodovat s okamžikem nabytí jeho účinnosti, jelikož za určitých podmínek může být tomuto aktu přiznán zpětný účinek.

59. Mám za to, že tak tomu musí být v projednávané věci. Není tedy pochyb o tom, že normotvůrce měl opravením chyby v překladu existující v rumunském znění GBER přijetím opravného nařízení v úmyslu umožnit, aby se obsah rumunského znění již nelišil od ostatních jazykových znění. Jinými slovy, opravné nařízení sleduje cíl obecného zájmu, a sice soudržnost různých jazykových znění aktu unijního práva, což odůvodňuje jeho výklad jako aktu se zpětnými účinky, nebo konkrétně účinky od vstupu GBER, které opravuje, v platnost. Stejně tak zpětný účinek opravného nařízení jasně vyplývá z jeho účelu, neboť jeho cílem je právě zajistit shodu všech jazykových znění GBER tím, že se v rumunském znění odstraní chyba v překladu. Nebylo by tedy ani efektivní, ani soudržné mít za to, že tato oprava platí pouze do budoucna, a zachovat tak rozdíly v období mezi vstupem GBER v platnost a vstupem opravného nařízení v platnost.

60. Za těchto okolností zastávám názor, že na první předběžnou otázku je třeba odpovědět, že opravné nařízení musí být vykládáno tak, že má zpětný účinek, přičemž chyba v rumunském znění GBER, na níž se vztahuje, musí být považována za opravenou od vstupu GBER v platnost.

C. Ke druhé a třetí předběžné otázce

61. Podstatou druhé a třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být opravné nařízení, kterým se opravuje rumunské jazykové znění GBER, vykládáno v tom smyslu, že podpory poskytnuté na základě chybného jazykového znění GBER musí být navráceny.

[23] – Viz bod 54 tohoto stanoviska.

62. Obecně řečeno, tyto dvě otázky se týkají možnosti jak členského státu, tak jednotlivců dovolávat se opravného nařízení, a pokud ano, od jakého data.

63. Nedomnívám se přitom, že pouze ze zpětného účinku lze dovodit možnost členského státu dovolávat se opravného nařízení k tomu, aby požadoval navrácení podpor poskytnutých na základě chybného znění GBER. Jak jsem již uvedl, zásada jednotného výkladu a uplatňování unijního práva není jedinou zásadou, kterou se řídí otázka zveřejňování a uplatňování aktů unijního práva. Tato zásada musí být v souladu s dalšími zásadami, mezi něž patří zásady právní jistoty a ochrana legitimního očekávání.

1. K zásadě právní jistoty

a) Různé důsledky zásady právní jistoty

64. Je třeba zdůraznit, že dovolávání se zásady právní jistoty samo o sobě neumožňuje poskytnout jasnou odpověď na otázku působnosti opravného nařízení bez předchozího upřesnění mezí této zásady. Mám totiž za to, že zásada právní jistoty může v závislosti na konkrétním případu a podle toho, kdo se jí dovolává, vést k odlišným řešením [24].

65. Konkrétně vzhledem k tomu, že zásada právní jistoty je v rámci Unie základem jak zásady rovnocennosti jazykových znění, tak zásady jednotného výkladu a uplatňování unijního práva, mohlo by dovolávání se této zásady v projednávané věci vést ke dvěma protichůdným závěrům. Unijní orgány podobně jako Komise v písemném vyjádření upřednostňují potřebu jednotného výkladu a uplatňování unijního práva, aby bylo možné rozhodnout, že GBER v rumunštině musí být s ohledem na zásadu právní jistoty vykládáno od svého vstupu v platnost v souladu se zněním opraveným opravným nařízením.

66. Jednotlivci v tomto členském státě se naopak dovolávají zásady právní jistoty, aby bylo možné uplatnit chybné jazykové znění GBER před jeho opravou prostřednictvím opravného nařízení. Podle mého názoru je to právě toto pojetí zásady právní jistoty, ze kterého je třeba vycházet při odpovědi na druhou a třetí předběžnou otázku, jednak proto, že směřují právě k určení účinků opravného nařízení na právní postavení jednotlivců v Rumunsku, a jednak proto, že zásada právní jistoty jako záruka jednotného výkladu a uplatňování unijního práva naráží v projednávané věci z důvodů, které uvedu, na své meze.

b) Právní jistota ve prospěch jednotlivců

67. Ze zásady právní jistoty vyplývá, že vůči fyzickým a právnickým osobám členského státu lze uplatnit pouze akt řádně vyhlášený v Úředním věstníku a řádným vyhlášením tohoto aktu v případě členského státu se rozumí jeho vyhlášení v jazyce tohoto členského státu [25].

68. Z této judikatury lze podle mého názoru v projednávané věci vyvodit dva závěry.

[24] – M. Bobek tak označuje zásadu právní jistoty za „prázdnou skořápku“, jejíž obsah se liší podle hodnot, na nichž je založeno její uplatňování. Viz Bobek, M., „The Binding Force of Babel: the Enforcement of EC Law Unpublished in the Languages of the New Member States“, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, op. cit. s. 14.

[25] – Rozsudek ze dne 11. prosince 2007, Skoma-Lux (C-161/06, EU:C:2007:773, body 34 a 37).

69. Z toho jednak vyplývá, že GBER v rumunském znění stiženém chybou v překladu bylo zveřejněno v Úředním věstníku, a bylo tedy závazné stejně jako všechna ostatní jazyková znění v ostatních členských státech.

70. Dále *a contrario* z toho podle mého názoru rovněž vyplývá, že změna zavedená opravným nařízením, přestože má zpětné účinky, nemůže být v této situaci uplatněna vůči fyzickým a právnickým osobám, které se spoléhaly na chybné, ale závazné znění GBER zveřejněné v Úředním věstníku [26].

c) Nemožnost použití systematického a teleologického výkladu pro účely jednotného výkladu a uplatňování unijního práva

71. Skutečnost, že před vstupem opravného nařízení v platnost existovaly rozdíly mezi jazykovými zněními, nemůže tento závěr změnit. I když je pravda, že judikatura za účelem zajištění jednotného výkladu a uplatňování unijního práva ukládá v případě rozdílů mezi různými jazykovými zněními povinnost vykládat dotčené ustanovení „podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí“ [27], nedomnívám se, že by takový výklad byl v projednávané věci možný. Použití systematického a teleologického výkladu není podle mého názoru neomezené, i když jeho účelem je zajistit jednotný výklad a uplatňování unijního práva jakožto vyjádření zásady právní jistoty.

72. Podotýkám, že Soudní dvůr rozvinul tuto judikaturu v situacích, kdy se vyskytnou obtíže při výkladu ustanovení, což odůvodňuje zkoumání několika jazykových znění a v případě rozdílů použití teleologického a systematického výkladu. Tak tomu v projednávané věci není. Jak jsem již uvedl, chybné ustanovení v rumunském znění GBER bylo jasné a nečinilo žádné výkladové potíže. Soudní dvůr tak rozhodl, že ačkoli je takový výklad v zásadě možný pro účely vyřešení formulační nejasnosti, nemůže být výsledkem odstranění jakéhokoli užitečného účinku jasného a přesného znění tohoto ustanovení [28]. Jinými slovy, systematický a teleologický výklad nemůže vést ke změně nebo nezohlednění jednoznačného významu ustanovení, který je zřejmý z jeho znění.

73. Lze jistě připustit, že v případě členského státu, který použil chybné ustanovení aktu unijního práva, mu jeho postavení přiznává určitý stupeň znalosti právních předpisů, který mu umožňuje předpokládat, že jasné ustanovení může být přesto ve svém jazykovém znění chybné s ohledem na jeho kontext a účel. Takovou znalost naproti tomu nelze předpokládat v případě jednotlivců, a proto nelze po fyzických nebo právnických osobách požadovat, aby ověřovaly jiná jazyková znění jasně formulovaného ustanovení a zjišťovaly jeho účel a kontext, i když v samotném znění ustanovení není nic, co by vyvolávalo výkladové obtíže.

74. Za těchto podmínek by se mělo vůči fyzickým a právnickým osobám tohoto členského státu uplatnit pouze znění ustanovení v rumunském znění, které bylo zveřejněno v Úředním věstníku před jeho opravou opravným nařízením. Zároveň z toho vyplývá, že opravné nařízení by se nemělo před vstupem v platnost uplatnit vůči fyzickým a právnickým osobám členského státu, které byly příjemci opatření podpory poskytnutých na základě chybného jazykového znění GBER.

[26] – V tomto ohledu viz Kowalik-Bańczyk, K., „Článek 297 [w:] Kornobis-Romanowska, D., Łacny, J., Wróbel, A., Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom III (čl. 223-358), 2012, Varšava.

[27] – Rozsudky ze dne 13. února 2025, Verbraucherzentrale Berlin (Pojem „Počáteční smluvní období“) (C-612/23, EU:C:2025:82, bod 31), a ze dne 28. listopadu 2024, Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, bod 42).

[28] – Rozsudky ze dne 14. listopadu 2024, Komise v. Německo (Poškozování sečených luk) (C-47/23, EU:C:2024:954, bod 141), a ze dne 21. března 2024, Gjensidige (C-90/22, EU:C:2024:252, bod 58).

75. To platí tím spíše ve světle zásady ochrany legitimního očekávání.

2. K zásadě ochrany legitimního očekávání

76. Podle ustálené judikatury Soudní dvora platí, že právo dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání předpokládá, že zúčastněné straně byla příslušnými unijními orgány poskytnuta konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění z oprávněných a spolehlivých zdrojů [29]. Toto právo má totiž každý jednotlivec, pokud u něj unijní orgán, instituce či subjekt tím, že mu poskytly konkrétní ujištění, vyvolaly podloženou naději. Takovým ujištěním jsou bez ohledu na formu, ve které jsou sděleny, konkrétní, nepodmíněné a shodující se informace [30].

77. Pokud jde o režim státních podpor, tato judikatura je nicméně restriktivní. Soudní dvůr rozhodl, že s ohledem na imperativní charakter kontroly státních podpor prováděné Komisí podle postupu stanoveného v čl. 108 odst. 3 SFEU mohou podniky, které jsou příjemci podpory, v zásadě mít legitimní důvěru v oprávněnost podpory pouze v případě, že byla tato podpora poskytnuta při dodržení postupu upraveného v uvedeném článku [31]. Konkrétně, pokud je podpora poskytnuta bez předchozího oznámení Komisi, takže je podle čl. 108 odst. 3 SFEU protiprávní, příjemce podpory nemůže mít v tomto okamžiku legitimní očekávání ohledně oprávněnosti jejího poskytnutí [32].

78. Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že zásady ochrany legitimního očekávání se nelze dovolávat, dochází-li ke střetu s přesným ustanovením unijního práva, a že jednání vnitrostátního orgánu pověřeného uplatňováním unijního práva, které je v rozporu s posledně uvedeným, nemůže u hospodářského subjektu založit legitimní očekávání stran zacházení, které je v rozporu s unijním právem [33].

79. Zároveň však Soudní dvůr připouští, že příjemce protiprávní podpory se může dovolávat výjimečných okolností, které mohly legitimně odůvodnit jeho očekávání ohledně souladu této podpory s právními předpisy, a v důsledku toho se bránit jejímu navrácení [34].

80. Podle mého názoru a stejně jak tvrdí Komise, tomu tak je v projednávané věci. Rumunské znění GBER obsahující věcnou chybu bylo totiž zveřejněno v Úředním věstníku, takže bylo v tomto členském státě závazné, a mohlo tedy u příjemců podpory založit očekávání, že skutečně patří do okruhu příjemců dotčených opatření. Dále podotýkám, že vnitrostátní ustanovení, na jejichž základě byla opatření podpory poskytnuta, přebírají nejen přesné znění GBER v chybném rumunském znění, ale byla rovněž schválena Komisí. Kromě toho zdůrazňuji, že odpovědnost za řádné zveřejnění právních předpisů v Úředním věstníku nesou unijní orgány. Za těchto okolností jsem toho názoru, že chyba, na jejímž základě byly podpory vyplaceny příjemcům, nebyla přičitatelná pouze rumunským orgánům, jejichž jednání je třeba považovat za jednání v rozporu s unijním právem, ale rovněž Komisi. Unijní správa tedy prostřednictvím konkrétních ujištění vyvolala podloženou naději, že poskytnuté podpory jsou v souladu s právem.

[29] – Rozsudky ze dne 30. dubna 2019, Itálie v. Rada (Rybolovné kvóty pro lov mečouna obecného) (C-611/17, EU:C:2019:332, bod 112), a ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 97).

[30] – Rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 97).

[31] – Rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 98).

[32] – Rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 98).

[33] – Rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 104).

[34] – Rozsudek ze dne 20. září 1990, Komise v. Německo (C-5/89, EU:C:1990:320, bod 16).

81. Podle mého názoru zásada ochrany legitimního očekávání brání navrácení podpory poskytnuté na základě chybného jazykového znění GBER, které byl opraveno opravným nařízením.

3. Závěry ke druhé a třetí předběžné otázce

82. Z výše uvedeného podle mého názoru vyplývá, že na druhou a třetí předběžnou otázku je třeba odpovědět v tom smyslu, že opravné nařízení, kterým se opravuje rumunské jazykové znění GBER, vykládané ve světle zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, musí být vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby jej bylo možné uplatnit vůči jednotlivcům z tohoto členského státu, kteří byli příjemci opatření podpory poskytnutých na základě chybného rumunského znění GBER před jeho vstupem v platnost, takže se jej členský stát nemůže dovolávat za účelem vymáhání těchto podpor.

V. Závěry

83. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Curtea de Apel Bacău (odvolací soud v Bacău, Rumunsko) následovně:

„1) Nařízení Komise (EU) 2021/452 ze dne 15. března 2021, kterým se opravuje rumunské znění nařízení (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem,

musí být vykládáno v tom smyslu, že

má zpětný účinek, přičemž chyba v rumunském znění nařízení č. 651/2014 musí být považována za opravenou od vstupu tohoto nařízení v platnost.

2) Nařízení 2021/452 ve spojení se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání

musí být vykládáno v tom smyslu, že

jej nelze uplatnit vůči jednotlivcům, kteří byli příjemci opatření podpory poskytnutých Rumunskem na základě chybného rumunského znění nařízení č. 651/2014, takže se jej tento členský stát nemůže dovolávat za účelem vymáhání těchto podpor.“